

Iz spominov na babico.

III.

Naša babica se je rodila pod kmetsko streho. Učena ni bila — ali razumna. Celó otrokom nam je večkratov obžalovala, da ni imela prilike, da bi se bila priučila v mladosti vsaj branju. Toda mi smo bili otroci; smijali smo se babici in jej veleli, naj se zapiše v šolo k Tičkovemu Gregu.

A v jednej stvári je bila učena naša babica, da nikoli tega: v katekizmu. Molitev in molitvic vam je znala na izust, kolikor gospod na propovednici. Samó da se je čestokrat pritoževala, da molijo gospod na prižnici vse „po novem,“ ona pa je znala „po starem“ svoje molitve in je takisto tudi nas učila. Bila nam je izvrstna učiteljica poniglavčkom, ki so nas takó radi zobjé boleli, kadar je bilo treba moliti. Poznala je babica naše muhe, poznala tudi zdravila zánje. „Précej môlit,“ velevala je ob takih prilikah strogega lica, „ali ga pa pokličem, Brlinčkovega Miho, da vas pobaše v svoje vreče!“

Tedáj je vsakokrat v hipu izgínila naša bolezen, kajti berač Brlinčkov Miha bil nam je otrokom človek strahú in gróze. Pritekli smo k babici, da nam je sklepalá k molitvi mlade ročice. In otroci smo za njo molili in gledali nepremično v babice pobožno nagubano lice . . .

Ko pa je prišel čas, da je bilo mêní, kot njenemu najstarejšemu vnuku in in učencu prejeti zakrament sv. birme, pokazal se je sad babičinega truda, ki ga je imela z nami. Ne da bi se hvalil — ali svojej babici na čast moram povedati, da ni znal tedáj nobeden otrok v šoli takó moliti, kakor onegáv izpod sv. Trojice. Zató pa sva bila tudi obilo poplačana oba z babico.

„Kdo te je naučil toliko molitvic?“ vprašali so me nékoč gospod vpričo vseh drugih učencev.

„Babica,“ odgovoril sem jaz.

„Glédi, kakó imaš dobro babico!“

In še sedáj vem, kakó ponosno-vesel sem tekél tistega dne iz šole, kakor bi me bil podil veter. Domá pa sem ves upehan hitel praviti babici, kaj in kakó so dejali gospod.

„Béži, béži, porednež,“ zavrnila me je ona, „pa priden bodi!“ V svojej skromnosti ni hotela verojeti, da bi bil njo kdo pohvalil. Vender sem bil priča, da si je otrnila solzo iz očesa. Zakaj, — takrat nisem vedel, a danes se mi zdi, da od veselja . . .

Štirinajst dnij pozneje pa sem šel k birmi.

Mih. O. Podtrojiški.

Desetica opisuje svoje življenje.

V lepíh shrambah smo se lesketale takój po rojstvu v prekrasnej hiši velikega Dunajskega mesta. Ali kmalu pride cesarski služabnik, vzame mene in veliko število mojih sestic ter nas nese na pošto. — Drugi dan se peljemo po železnici preko Semeringa skozi lepo Štajersko deželo ter pridemo v belo Ljubljano.

Pri c. kr. davkariji čakamo dober teden. Mene in dve sestrici dobi pri izplačevanju pokojnine star učitelj. Pri njem zapazim prvič neko svojih sestric, vso izpremeneno, staro in oguljeno. Grôza me izpreleti, ko jo ugledam; ali sestrica mi reče, da bodem tudi jaz čez nekaj let ravno taka.

„Oj nas nesrečnic!“ vzkliknem. V tem hipu pa me izroči roka starega učitelja kuharici, ki me nese v mesnico. V natlačeni shrambi sredi drugih sestric in različnega drugega denarja vidim, da se bode prorokovanje moje sestrice kmalu jelo izpolnovati. Jedna mojih sestric, ki je z menoj vred priromala v to shrambo, bila je vsa plesniva. Kmalu potem pridem v roke imovitemu kmetu. Ta me ponese domóv, odpre veliko, staro hrastovo omaro, dene me vánjo, ter jo z velikim ključem dvakrat zaklene. Kako dolgo sem tu notri zdihovala, tega se več ne spominam. Leta in leta so minula, shramba se je po večkrat odprla in zaprla, ali mene ni nihče pogledal. — Slednjič pride vender tudi za mene rešilen dan; neko nedeljo popóludne me vzame moj gospodar in nese z drugim denarjem vred v župnijo. Gospod župnik je opravil zato sv. mašo za pokojno njegovo mater. Kmalu nato prinese deček gospodu župniku pismo ter dobi mene za darilo. Kako vesel je bil deček! Ali o joj! Ko hoče splezati čez sosedovo ograjo, zmuznem se mu jaz iz žepa. Jokal se je ubogi deček, ker me ni mogel najti, da-si me je iskal na vse strani.

Po poti pride stara ženica, ugleda me in se zeló razveseli. V nedeljo me nese v cerkev in dene v cerkveno puščico. Pri cerkvenem ključarji ležim dve leti, ki me naposled pošlje v mesto k zlatarju.

Bilo je okolo pólnoči, da ulomita dva moža skozi okno v zlatarjevo sobo ter vzameta mene in ves denar sè seboj. Ko lezeta po lestvici iz sobe, zasliši se glas: „Tatje, tatje, pomagajte!“ — V tem hipu prihitita dva čuvaja, ukleneta tatova ter ju odvedeta v ječo, nas pa v občinski urad. Skrbno preštejejo ves denar ter izročé mene zopet zlatarju. Tega poprosi neka beračica darú. Bil je mož dobre volje in me dá siroti v božje imé. Pri ubožnej ženici se še dobro ne ogrejem, vže takój drugi dan me nese v loterijo, da si kupi za teden dni veselo nado, kako brezskrbno bode živela, ako jej bode sreča mila. Ali zamán je bilo njeno upanje, takój v nedeljo potem se je vže pokazalo, da ostane tudi v prihodnje še to, kar je bila.

Druga dne otide gospodar loterije s svojim prijateljem na sprehod ter priloži k svojemu denarju tudi še mene. Ko prispeta do neke globoke vode, stavi moj gospodar, da njegov pes Sultan prinese denar iz vode.

Gospodarjeva roka me prime in zažene v globok potok. Zdajci zapové gospodar svojemu psu, da me naj gre iskat. Sultan uboga; plava po vodi, zaganja se proti dnu, ali zamán! mene ne najde. Vse gospodarjeve grožnje niso pomagale nič, stava je bila zanj izgubljena.

In sedàj ležim v tihej, globokej vodi, ribice me obletavajo, pozdravlja me počasni rak, obseva me pa tudi ljubo solnčeece skozi bistro vodico. Srečna sem in čakam tu na dnu bistrega potoka svojega rešenja.

—j.

